

שם עולם

ונתתי להם בביתי יד ושם טוב מבנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת (ישעיה נה)

מתורת גדולי ישראל שלא זכו להשאיר אחריהם זרש"ק

פרשת צו-פרה ה'תשפ"ד

בס"ד גליון 25

אשר בה רמז חלק עיוני בהם, ואין ספק כי יש הבדל רב בין בני אל חי בפעולותיהם וכוונותיהם דומה להבדל אשר בין מיני הקרבנות, ואמר שהיא העולה באמת."

ודיבר כאן הספורנו במילים קצרות מאד. ונראה לבאר, שעמד הספורנו במה שכתוב כאן "זאת תורת העולה" וכן בכל קרבן כגון "זאת תורת החטאת" וכו', ואמר שלשון זאת תורת העולה כרמז לחלק עיוני שבה להבנה עמוקה שיש בעולה, כמו שאמר אח"כ "היא העולה באמת", כלומר שהיא העולה שמעלה את האדם לרמה של דבקות מתמדת ובוזה נבין כיצד העולה מתקנת את חסרון המצוה שהאדם זלזל בה ולא קיים אותה, שעבור ביטול מצות עשה בשוגג מתחייב עולה, והביאור שהעולה כפי פשטותה באה להעלות את האדם לעולם הרוחני, וכן צריך לדעת שרק העולה שמקריבים בני ישראל מעלה את העולם כולו להתקרב לה, וגם המקריב מקבל התעלות גדולה, מה שאין כן העולה שמקריבים בני נח, שאצלם גדר הקרבן הוא במדרגה חיצונית. ותורת העולה באה לומר שיש כאן הלכות רבות ופרטי המצוות בכל קרבן וקרבן, וכן יש כאן כוונות עמוקות, שאדם המקריב קרבן בכוונה רצויה, זוהי שכפי כוונותיו הטהורות כך גם יתקיימו מעשיו ופעולותיו.

שכר שכיר | רבי יששכר מאיר בן רבי יעקב מאיר | כ"ה בטבת ה'תשע"א

ומפתח אהל מועד לא תצאו וכו': (ח לג)

רבינו משה בן מימון כתב דכהן גדול היה לו בית בירושלים, ואינו זו משם לעולם, בטח מצא זה רבינו באיזה מקום. אך בזה נתגלה לנו דאיל מלואים היה מורה על מורם משלמי יחיד שוק וחזה שנוהגין לדורות, וכמוש"א והיו לאהרן ולבניו לחק עולם מאת בני ישראל כו', ותרומה יהיה מזבחי שלמיהם. והנה בני אהרן שנמשחו היה להם דין כהן משיח לכל דבר כמוש"כ הקדמונים, שלכן אמר להם 'מן המקדש לא תצאו', והיו מקריבין כשהן אוננין, א"כ חזינא דבמקום שהיה הבשר נתבשל ונאכל הוא בפתח אהל מועד, שם היו צריכין לישב יומם ולילה כל זמן שהיה המשכן קיים, אם לא כשפרקו אז לא היה משכן, אבל כל זמן היותו היו צריכין לישב בפתח אהל מועד, מקום אכילתן את בשר המלואים. כן ילפינן מזה, שבמקום שנאכל השלמים הוא ירושלים בתוך החומה שם צריך כה"ג לישב תמיד, ולכן אינו זו מירושלים. ומצאנו בגמרא אפכא, דתלי האכילה בהשיבה הוא בזבחים (פרק איזהו מקומן דף ב"ו) דאמר סמי מכאן אכילה, דנאכלין אף כשאין דלתות ההיכל פתוחין ובלשכות שאינן פתוחות נגד ההיכל, ופריך והא כתיב ואכלו פתח אהל מועד כו', ומשני קדשי שעה שאני, ופירושו דשם כתיב 'ומפתח אהל מועד לא תצאו יומם ולילה'. תוס', א"כ נתגלה לנו דהאכילה עם השיבה במקום חדא הוא, לכן לדורות כן הוא שמוכרח לישב בירושלים מקום אכילת קדשים קלים המה שלמים שחזה ושוק בא מורם מהן.

ואולי זה כונת הפסוק ומפתח אהל מועד לא תצאו כו' כאשר עשה ביום הזה צוה ד' לעשות לכפר עליכם, שלא יצא כהן גדול ממקום אכילת קדשים ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה, ורבתינו ריש יומא דרשו על פרישה ואמרו דאסמכתא בעלמא יעו"ש. והדברים נכונים ודו"ק. וזה כונת המזמור מה טוב ומה נעים שבת אחים כו', המה הכהן הגדול שבירושלים, והמלך

זאת תורת העולה הוא העלה : (ו ב)

דרשת חז"ל (מנחות קי.) דכל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה, ידוע. ומימרא אחרת אמרו (שם), אמר רבא זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת (ויקרא ז. לו), כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא לחטאת, משמע דעדיף מיניה. עיין בחתם סופר על התורה (ד"ה זאת התורה לעולה).

ויש לפרש דמה שאמרו חז"ל דאינו צריך לעולה ולחטאת, טעמו כפשוטו, דתורה מגינא ומצלי מחטא, כמבואר ברמב"ם (הלכות אסורי ביאה פרק כב הלכה כא). כי רק העוסק בתורה הוא ניצל מכל הרהורים רעים, כדכתיב (משלי יט) אילת אהבים ויעלת חן. אם כן אין מקום להביא עולה על הרהור עבירה או חטאת שאינו בא כלל לידי זה.

אמנם אין זה אלא במי שלימודו בקדושה וביראת שמים, ולומד תורה לשמה, שהיא מרחיקתו מהחטא (כמשנה דאבות פרק ו משנה א), אבל לומד בסתם אינו בגדר זה, ודי שנחשב לו כאלו הקריב עולה. על כן אמר הכתוב, זאת 'התורה' בה' הידיעה, לעוסק בתורה לשמה שהוא עיקר התורה, זה אין צריך לעולה ולחטאת, מה שאין כן כאן, דאמר הכתוב זאת 'תורת' העולה, ולא התורה, אז לא היה אלא כאלו הקריב עולה, וא"ש בס"ד.

קרבן לדוד | רבי אליעזר דוד גרינוולד בן רבי עמרם | א' בסיון ה'תרפ"ח

זאת תורת העולה : (ו ב)

במד"ר (ויקרא פרשה ז): "אמר רשב"י לעולם אין העולה באה אלא על הרהור הלב, א"ר לוי מקרא מלא הוא והעולה על רוחכם היו לא תהיה". והענין, דאיתא בגמרא מעולם לא לן אדם בירושלים ועבירה בידו, כי תמיד של שחר היה מכפר על העבירות של לילה, ותמיד של בין הערבים - על עבירות של יום. ויש לדקדק, הגם שתמיד של שחר היה מכפר על העבירות של לילה, אבל איך אמר לא לן, דמשמע שלא היתה עבירה כלל בלילה. וי"ל, כי התמיד של שחר היה מכפר העבירות של לילה למפרע, והיה עוקר כל הרושם של העבירה שלא נשאר שום רושם וכאילו לא היתה עבירה כלל, ולכן לא לן. וי"ל כאן ג"כ הלשון היו לא תהיה, שעקר לגמרי הרהורו שהיה בלב כמו שלא היה בכלל. והשי"ת יעזור וכו'.

מהר"א מבעלזא | רבי אהרן רוקח בן רבי יששכר דב | כא' אב ה'תשי"ז

צו את אהרון ואת בניו : (ו ב)

בביאור מדרגת קרבן העולה

"צו את אהרון ואת בניו" (ו ב), מובא ברש"י, אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כ"ס, (הפסד ממון). כלומר הואיל והעולה כולה נקרבת על המזבח ויש בזה הפסד לכהנים, לכן נאמרה הפרשה בלשון צו שהוא לשון זירוז, ועיין תורת כהנים שיש בזה מחלוקת תנאים, לת"ק נאמר צו לשון זירוז על הדינים המרובים בקרבן העולה, שצריכים הכהנים להזדרז ולהזהר מהם, ולרבי שמעון נאמר צו לשון זירוז על שיש בו חסרון ממון (ועיין אור החיים שמפרש את מאמר חז"ל זה).

והנה הספורנו פירש בלשון קצרה ורמז לעניינים עמוקים, וכך לשונו של הספורנו, "אחר שהגיד מעשה הקרבנות, אמר הציווי של כל קרבן בלשון זאת תורת העולה זאת תורת החטאת וכו',

שיושב בציון היא עיר דוד, וכמו שאמר זכריה אלה שני בני היצהר כו'. וזה שאמר כשמן הטוב יורד כו' זקן אהרן הוא כהן גדול, שעומד תחת אהרן ונקרא בשמו ובכה"ג טעון משיחה כה"ג בן

כה"ג וכל אחד נמשח בשמן כטל חרמון כו' על הררי ציון זה המלך מבית דוד שיושב שם, ודו"ק: משך חכמה | רבי מאיר שמחה הכהן בן רבי שמשון קלונימוס קלמן | ד' אלול ה'תרפ"ו

הפטרת פרשת פרה

מאמר סרחון החטא

מצינו, "מן אותה שעה שהיה המבול על הארץ, עד שבנה שלמה המקדש, ארבעים יום היו עושים גשמים כל שנה ושנה לשום מי המבול שהיו ארבעים יום, וכשבנה שלמה המקדש ביקש רחמים עליהם ופסקו מן העולם" (תנחומא נח, ט"ז). כל זמן שרושם החטא לא נמחק לגמרי עדיין היו החטא ומקומו מקטרגים למעלה, והעונש היה חוזר ונמשך.

וכן לעומת זה - לצד הטוב, מקום שנעשה בו נס והרחמים ממעל שרתה עליו, על מקום ועל איזה דבר אחר כלשהו - שנשאר זכר ורושם ההשאה העליונה עליהם גם לעתיד.

"ויחדלו הקולות והברד ומטר לא נתן ארצה" (שמות ט לג), "תלאן הקב"ה (באור) ואמתי ירדו, בימי יהושע על האמורים שנא' "ויהי בנוסם מפני ישראל השליך ה' עליהם אבנים גדולות מן השמים", והשאר עתידין לירד בימי גוג ומגוג". (מד"ר וארא יב ח). ו"ל וכי קצרה יד ה' חלילה לברוא בשעת הצורך, בימי יהושע ובימי גוג-ומגוג ברד ואש חדשים? כלום יוצר כל היצורים הבורא עולמות בכל רגע - צריך הוא להשאיר ברד שבמצרים לעתיד?

ברם, חביב הדבר שנעשה בו נס ושרתה עליו השכינה פעם אחת, כדי להשתמש בו לצורך דבר אחר לזמן אחר ולמקום אחר, כיון שעברה עליו רוח ה' בעבר - הרי זו סגולה טובה ומאד חביבה שכדאי להשתמש בה פעם שניה.

וכתב המהר"ל בס' "אור חדש", מגילת אסתר: "כאשר הקב"ה עושה נס ושינוי בבריאה בעולם, אף לאחר שעבר הנס אי אפשר שלא יהיה ניכר בעולם, ויש עוד דבר שנשאר מאותו כוח בעולם, מפני שהשי"ת עשה זכר לנפלאותיו".

"ויברא אלקים את התנינים הגדולים, ולויתן זכר ונקבה בראם וכו', הרג את הנקבה ומלחה לצדיקים לעת"ל, שנא' "והרג את התנין אשר בים" (ב"ב ע"ד). והחפץ חיים שואל, כלום יהפכו בימות המשיח כל הימים ליבשה עד שלא ימצא דג! מפני מה צריכים היו למלוח דג ישן מששת ימי בראשית בשביל הצדיקים שיעמדו לתחיה, והלא אפשר יהיה גם אז לפרוש רשת לצוד דגים חיים וטריים שהנאתם מרובה? וכן לענין יין של הסעודה ההיא לעתיד לבוא, שחז"ל אמרו (ברכות לד.), שהיין יהיה מן המשומר בענביו מששת ימי בראשית. וכן שור שהקריב אדם הראשון, היו קרניו קודמין לפרסותיו, שנא' "ותיטב לד' משור פר, מקרין מפרים" (ע"ז ח). הרי שהקפיד אדם הראשון להקריב הקרבן דוקא משור הראשון, שיצא מן הארץ למה דוקא משור הראשון?

אלא שהנבראים הראשונים שברא הקב"ה בעצמו בששת ימי המעשה - יש להם יתרון על התולדות שיצאו מהם במשך השנים, הגם שכולם הם מכוחו של הקב"ה, שהוא מחדש בכל יום מעשה בראשית, מכל מקום הבריאה הראשונה שיצאה מפי ה' היא במעלה עליונה הרבה מן התולדות שנוולדו במשך הזמן.

קול צופיק | רבי חיים אפרים זייטשיק בן רבי אשר | ט' באדר ב' ה'תשמ"ט

ויהי דבר ה' אלי לאמר בן אדם בית ישראל יושבים על אדמתם ויטמאו אותה בדרכם ובעלילותם כטומאת הנדה היתה דרכם לפנאי: (יחזקאל לו טז-יז)

הנה, המשיל הקב"ה את חטאת ישראל לטומאת הנדה, שעושה רושם רע ומזיקה, ואפילו הבל ודיבור פיהם מזיק, ור' יוחנן אמר, שאסור להלך אחריה ולדרוס עפרה שהוא טמא כמת, ואפילו מבט שלה מוליד היזק, על המקום ועל הנמצאים באותו המקום. ובעל אור החיים הק' אומר: "צא ולמד מבניו של הצדיק המופלא חזקיה המלך ע"ה אשר נשא בת נביא ישעיה, ולצד שחשבה האשה בעבדי מרודך בלאדן המשיכה נפש רעה לבית בניה אשר בגלל זה יצא מנשה שהעמיד צלם בהיכל" (תוריע יב ב).

"וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אותו על עץ, לא תלין נבלתו על העץ, כי קבר תקברנו ביום ההוא, כי קללת אלקים תלוי, ולא תטמא את אדמתך אשר ה' אלקיך נתון לך נחלה" (דברים כא כב-כג), ומפרש האבן עזרא: "שמשפט לא תלין אינו לכבוד המת רק לכבוד הארץ", ופי' אבי עזר, כי אלקים פועל כאילו האלקים מקלל מקום האדמה והאוויר אשר שם התלוי והקרוב לבוא נזק בנפשות ההולכים סביביו ויש לו סוד דבק בנפש".

חטא הוא טומאה, וכל זמן שלא נמחק החטא לגמרי - עדיין שורה עליו רוח טומאה באותו המקום, והטומאה מזיקה לעושה החטא ואף לכל העוברים במקום ההוא. ולכן אמר ה' למשה אחר חטא העגל: "לך עלה מזה אתה והעם אשר העלית מארץ מצרים" (שמות לג א), ופי' החזקוני: "עלה ממקום שחטאו בו ובמקום אחר אסלח להם". ולמה דוקא יסלח במקום אחר, והלא ממה נפשך, אם מצא הקב"ה לנכון לסלוח להם לישראל - מה לי הכא, מה לי התם? אם ראויים הם לסליחה יסלח להם בכל מקום שהוא?

אלא י"ל, כי המקום שבו חטאו את חטא העגל נזדהם מחמת החטא, רושם רע דבק בו ולא נמחק כראוי, ולכלוך החטא מפריע לסליחה, האוויר מזוג ומהול בריח החטא המרחף שם, והוא עומד ומקטרג ואינו ניתן לסליחה ומחיקה, כי במקום שיש מחילה וסליחה שורה שם השראה עליונה, ואין קדושה חלה על טומאה, כי הטומאה מזיקה לנפש, היא מבריחה את הקדושה.

ולפי זה אי אפשר היה לישראל לקבל סליחה במקום שבו חטאו, כי אויר החטא שורה שם, ריח החטא נודף ממנו, ואין הסליחה מוצאת מקום להתישב בתוך האוויר הזה, חטא וסליחה הם תרתי דסתרי, החטא מתנגד לסליחה ואינו מניח לחול שם סליחה שהיא מדה עליונה, זכה וטהורה.

וכן פי' בתרגום יב"ע (שם): "ומליל ה' עם משה, איזיל אסתלק מכא דלמא יתקף רתח רוגזא בעמא, ואישיונין בגין כן טייל אנת ועמא" וכו'. לא די שלא אסלח, אלא שהחטא עוד יותר מקטרג כאשר נפגשים יחד הסליחה והחטא, לכן עלה מכאן, ממקום החטא, למקום אחר ששם תוכל הסליחה להתישב ולחול בו. וכן

הקדשת גליון

גליון פרשת צו - פרה מוקדש לעילוי נשמת מרת מרים בת מטילדה, שהשבוע פקודת שנתה.

להקדישת גליונות לעילוי נשמת להצלחת לזכות לזרע בר קיימא וכדו', בסך 100 ₪ לגליון, ניתן לפנות: במייל cho0533161136@gmail.com בטלפון 053-3161136.

לזרע בר קיימא: חיים שמעון בן לאה, דניאל בן גאולה, כמוס בן פלילה, אלעזר מנחם בן חסיה, לוי בן גאולה. לע"נ: חיים בן יהודה, שמעון ישראל בן מאיר צבי, חנה בת ראובן, דבורה לאה בת ברוך, ר' יששכר בן כמיסה, ר' גד בן זיהורה, אליהו בן הלנה, מרים בת מטילדה. לזיווג הגון: הודיה בת רות.

יו"ל ע"י מערכת 'שם עולם' | ניתן להקדיש לע"נ ולזכות בזש"ק במערכת נדרים פלוס תחת השם קרן 'יד לתורה' בקטגוריית עלון 'שם עולם' | להרשמה לרשימת התפוצה ובכל עניין ניתן לפנות במייל cho0533161136@gmail.com, ובטלפון 053-3161136